

Asiantuntijakuuleminen

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta 3.3.2026

Asia: HE 149/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lastensuojelulain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Toimialuejohtaja Leena Mämmi-Laukka

Pääkohdat

Sijoitetun lapsen oikeus suojeluun ja kasvatukselliset rajat

- Muutokset ovat kannatettavia, kuitenkin käytännössä rajanveto kasvatuksellisen ohjauksen ja rajoitustoimien välillä voi jäädä epäselväksi, erityisesti perhehoidossa
- Sosiaalityöntekijän ohjausvastuu korostuu, ja riski epäyhtenäisille käytännöille on tunnistettu

Hybridiyksiköitä koskeva sääntely

- Sääntely liian yleisellä tasolla – vaarana eriytyneet käytännöt ja yhdenvertaisuuden heikkeneminen ja integraation puuttuminen
- Perustaminen ei saa jäädä markkinavetoiseksi; edellytetään selkeää valtakunnallista ohjausta ja rahoitusta.

Kuntouttava suljettu laitospalvelu

- Vastaa todelliseen palvelutarpeeseen.
- 4 kuukauden tarkistusväli on perusteltu, mutta päätösvallan keskittäminen yhdelle viranhaltijalle riski.
- Alle 12-vuotiaiden sijoitukset tulee olla erittäin poikkeuksellisia. Palvelun tulisi olla julkisen sektorin tuotantoa.

Henkilöstövaatimukset

- Osaamisvaatimukset ovat oikeansuuntaisia.
- Tarvitaan systemaattista täydennyskoulutusta ja työturvallisuuden varmistamista erityisesti rajoitustoimissa.

Sijaishuollon rajoitustoimenpiteet

- Useat muutokset parantavat lapsen oikeusturvaa (yhteydenpidon rajoittaminen, tekninen valvonta, kiinnipidon tarkennukset).
- Uudet kiinniotto- ja kuljetussäännökset lisäävät työturvallisuusriskejä, edellyttää laajaa koulutusta.
- Rajoitukset eivät saa muodostua rutiineiksi.

Erityisen huolenpidon jakso

- Pidentäminen 90 vuorokauteen on perusteltu ja voi vähentää suljettujen palvelujen tarvetta.

Yhteenveto

- Esitys sisältää useita tarpeellisia ja kannatettavia muutoksia.
- Tarvitaan tarkennuksia oikeusturvan ja yhdenvertaisuuden varmistamiseksi.
- Lakimuutokset eivät riitä ilman asianmukaista rahoitusta ja valtakunnallista henkilöstöpolitiikkaa ja kattavaa koulutusta
- Kansallinen mittarointi lastensuojelun vaikuttavuudesta ja lainmuutoksista?
- Pohde on saanut STM:ltä rahoituksen hybridiyksikön perustamiseen, yksikön perustaminen alkaa keväällä 2026

Leena Mämmi-Laukka

Toimialuejohtaja

Perhe- ja sosiaalipalvelut, OYS psykiatria

Leena.mammi-laukka@pohde.fi

p. 050 3950 339